

Treg avføring og forstoppelse er i perioder et normalfenomen hos mange barn. Hos noen barn blir dette imidlertid kronisk og fører til vondt i magen, paradoksal diare med lekkasje av avføring, vanskeligheter med å spise og generell mistrivsel. Årsakene til kronisk forstoppelse kan være sykdommer og misdannelser i tarmene så vel som psykososiale forhold og ernæring. Behandlingen innebærer bruk av avførende medikamenter og klyster samt veiledning om ernæring. For de fleste lykkes man med dette hos fastlege eller i poliklinikk, men noen barn har behov for innleggelse for fullstendig tømming.

Pasientutvalg og definisjoner

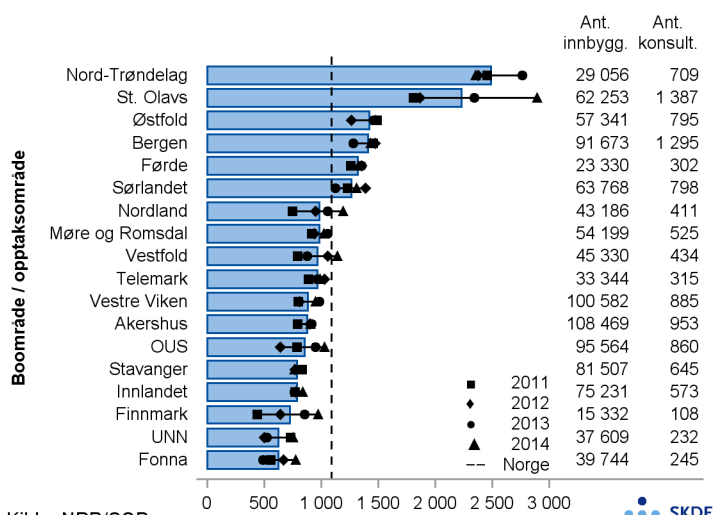
Utvalget består av konsultasjoner (poliklinikk/dag) for forstoppelse for barn i somatisk spesialisthelsetjeneste, inkludert private avtalespesialister. Forstoppelse er definert ved hoved- eller biddiagnose (ICD-10) F98.1 eller i kategoriblokken K59. Fordi obstipasjon kan manifestere seg ved ulike symptomer er alle underdiagnosene i K59 inkludert, også funksjonell diare.

Kommentarer

Konsultasjoner for forstoppelse utgjør ca. 2 % av alle konsultasjoner for barn med medisinske tilstander i norske sykehus. Åttiåtte prosent av alle kontakter med disse diagnosene er polikliniske.

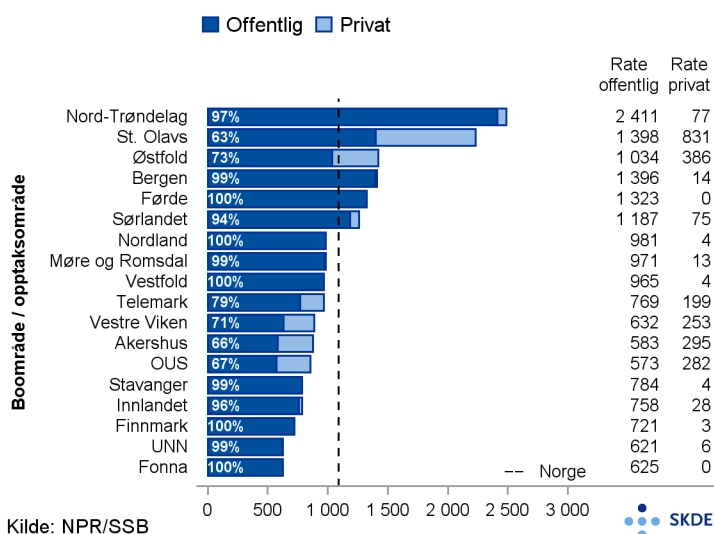
Barn bosatt i Nord-Trøndelag har ca. fire ganger så mange polikliniske konsultasjoner pr. 100 000 innbyggere på grunn av forstoppelse som barn bosatt i boområde Fonna. Det er ca. 1,5 ganger høyere kontaktfrekvens i boområde Østfold sammenlignet med boområde Finnmark. Dette tilsvarer 650 flere konsultasjoner pr. 1 000 pasienter behandlet. Det synes å være en noe høyere kontaktfrekvens i boområder med høye enn med lave pasientrater. Forbruksraten har vært stabil fra 2011 til 2014 med relativt liten variasjon mellom årene.

Forstoppelse er en tilstand der tidlig intervensjon kan være viktig og både helsesøster og fastlege har viktige roller i tidlige faser.

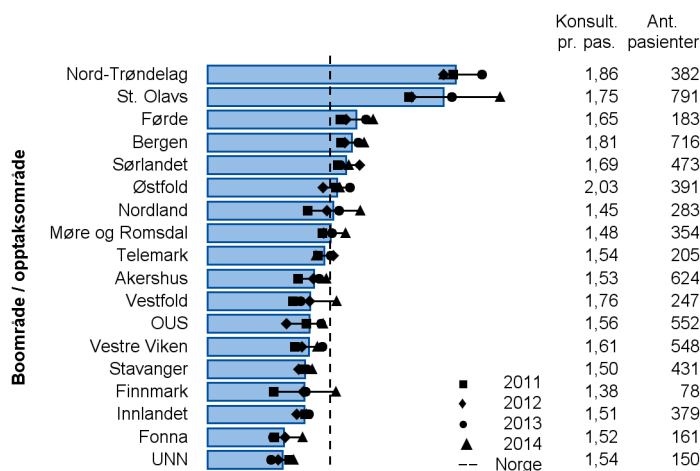
Kilde: NPR/SSB

Forstoppelse, poliklinikk/dagbehandling, aldersjusterte forbruksrater pr. 100 000 barn 0-16 år, pr. boområde, pr. år og gj.snitt 2011-2014

Kilde: NPR/SSB

Forstoppelse, poliklinikk/dagbehandling, offentlig og privat, aldersjusterte forbruksrater pr. 100 000 barn 0-16 år, pr. boområde, gj.snitt 2011-2014

Kilde: NPR/SSB

Forstoppelse, poliklinikk/dagbehandling, aldersjusterte pasientrater pr. 100 000 barn 0-16 år, pr. boområde, pr. år og gj.snitt 2011-2014. Gj.snittlig antall konsultasjoner pr. pasient (kontaktfrekvens) og antall pasienter

To av boområdene har vesentlig høyere forbruks- og pasientrater enn de andre, men selv når disse holdes utenfor er det betydelig variasjon mellom boområdene. Boområde Østfold, som har den tredje høyeste forbruksraten, har dobbelt så høyt forbruk som boområde Finnmark, som har den tredje laveste forbruksraten. Det er ikke gitt hva som er riktig nivå for forbruk av helsetjenester til barn med forstoppelse, men den geografiske variasjonen er stor.